

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Sallay & Társa Ügyvédi Iroda (**felperes jogi képviselőjének címe.**; ügyintéző: dr. Sallay István ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felperes címe)** felperesnek a Dr. Rausch Ügyvédi Iroda (**alperes jogi képviselőjének címe.**; ügyintéző: dr. Rausch Anikó ügyvéd) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperessel szemben kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2007. január 23-án kelt 22.G. 41.484/2006/4. számú ítélete ellen az alperes 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban a 2007. július 5-én megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 600.000 Ft (hatszázezer forint) másodfokú perköltséget; az alperes a saját költségeit maga köteles viselni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest arra kötelezte, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 8.399,42 EUR-t, valamint 182.117,85 USD-t és ezen összegek után 2006. május 15-étől a kifizetés napjáig terjedő időre járó törvényes mértékű kamatot. Marasztalta továbbá a felperes javára 1.200.000 Ft perköltségben

és kötelezte őt, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 900.000 Ft elsőfokú eljárási illetéket.

Határozatának indokolásában rögzítette, hogy a felperes felszámolását a ... Megyei Bíróság ... számú határozatával rendelte el közzétenni. A felszámolás kezdő időpontja 2006. május 15-e volt.

A peres felek között hatályban lévő bankszámlaszerződések alapján az alperes vezette a felperes ...-es számú, valamint ... számú devizaszámláját. Az első számláról 2006. május 15-én 8.399,42 EUR-t, a másíkról pedig 182.117,85 USD-t emelt le alperes a felperessel kötött hitelszerződésből eredő követelése okán. (2006. május 15-ét követően további összegek leemelésére is sor került.) A felperes felszámolója 2006. július 7-én felszólította az alperest a kezdő időpont napján, s azt követően leemelt összegek visszafizetésére. Az alperes a 2006. május 16-ától a felszólításig beszedett összegeket a felperes bankszámlájára jóváírta, a 2006. május 15-én levont összegek visszafizetése tárgyában azonban a felszámoló felszólítását visszautasította. Álláspontja szerint a felszámolás kezdő időpontjában jogszerűen érvényesítette a bank saját követelésével kapcsolatos beszámítási jogát a felperesi devizaszámlákon lévő pénzüsszegekkel szemben. (Az alperes a hitelszerződésből eredő hitelezői igényét a felszámolónak bejelentette, melyet a felszámoló „b” kategóriás igényként nyilvántartásba vett.)

A felperes a módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest az első számláról leemelt 8.399,42 EUR, valamint a másik számláról leemelt 182.117,85 USD és ezen devizaösszegek után 2006. május 15-étől járó törvényes mértékű kamat megfizetésére a perköltséggel együtt. Arra hivatkozott, hogy a csődeljárásról, felszámolási eljárásról és végelszámolásról szóló 1991. évi II. törvény (továbbiakban: Cstv.) 4.§-ának (1) bekezdése, valamint 38.§-ának (3) bekezdése értelmében a felszámolás kezdő időpontját követően az adós felszámolási vagyonával csak a felszámoló rendelkezhet. Ebből következően az alperesi pénzüintézet intézkedése a hivatkozott jogszabályi rendelkezésekbe ütközik és ez megalapozza a visszafizetési kötelezettségét.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a Cstv. 38.§ (3) bekezdésének helyes értelmezése alapján a felszámolás kezdő napján jogszerűen vehette igénybe a beszámítás jogát, a hitelből eredő pénzükövetelését jogosult volt még érvényesíteni.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét megalapozottnak ítélte. A döntése alapjául szolgáló tényállást a felek egyező előadása alapján állapította meg, melyet alátámasztottak a becsatolt okiratok is.

Határozatának indokolásában rögzítette, hogy a felszámolás kezdő időpontjához a csődtörvény több rendelkezése fűz jogkövetkezményt, ezek közül hangsúlyozta a 4.§ (1) bekezdésében, a 31.§ (1) bekezdésében, a 34.§ (1) és (2) bekezdésében, a 35.§ (1) bekezdésében és a 38.§ (3) bekezdésében foglaltakat. Kiemelte továbbá, hogy a polgári jogviszonyokban a határidők számításáról a Polgári törvénykönyv

hatályba léptetéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. tvr. (Ptké.) 3. és 4.§-a rendelkezik. A 4.§ (2) bekezdése kimondja: „A határozott naphoz kötött jogszerzés a nap kezdetén következik be.”. A Ptké. és a csődtörvény rendelkezéseinek egybevetéséből azt a következtetést vonta le, hogy a felszámolás kezdő időpontjaként meghatározott naptári nap kezdetétől következnek be a csődtörvényben rögzített jogkövetkezmények. A Cstv. 4.§-a szerinti felszámolás körébe tartozó vagyon a felszámolás kezdő időpontját megelőző nappal készített mérlegben meghatározott vagyon, ebből következően - álláspontja szerint - a 38.§ (3) bekezdésében a "kezdő időpont után" kifejezés nem értelmezhető akként, hogy a felszámolás kezdő időpontjaként meghatározott napon a felszámolón kívül más is rendelkezhetne a vagyonnal, azaz ezen a napon a bank az igényét már az általa vezetett számláról történő beszedéssel nem érvényesítheti.

A felperes pernyertessége folytán alperest a Pp. 78.§ (1) bekezdés alapján kötelezte a felmerült perköltség megfizetésére. Felperesi jogi képviselő részére az ügyvédi díjat mérlegeléssel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés b) és c) pontjának alkalmazásával állapította meg 1.000.000 Ft + áfa összegben. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illeték megfizetésére az alperest a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján kötelezte.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben kérte annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, valamint felperes perköltségben marasztalását. A fellebbezésének indokolásában kiemelte, hogy az elszámolás helyességét a felek nem vitatták, közöttük a vita csupán abban állt, hogy a „felszámolás kezdő időpontjának” napján beszedett összegek visszafizetésére az alperes kötelezhető-e. Az alperes álláspontja szerint a Cstv. 38.§-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezés, melyben a törvény „a kezdő időpont után” kifejezést használja, nem csak a magyar nyelv értelmezése szerint, hanem a jogalkotó szándéka szerint is azt jelenti, hogy magán a kezdő napon még jogszerűen lehet a számlavezető pénzügyi követelést a felszámolási eljárást megelőzően nyitvaálló módon érvényesíteni.

Az alperes álláspontja szerint a Ptké. idézett szabálya jogszerzésről rendelkezik, jelen esetben viszont nem jogszerzésről, hanem már megszerzett jog érvényesítéséről van szó, ezért ez az ítéleti hivatkozás nem helytálló. Azzal érvelt, hogy a számlavezető pénzügyi követelés alapja ugyan polgári jogi jogviszonyból (kölcsönszerződésből) eredt, jelen ügyben azonban a jogvita tárgya - a felszámolási eljárásra tekintettel - az, hogy érvényesíthette-e a pénzügyi követelést a beszámítási jogát a felszámolás kezdő napján. Arra is hivatkozott, hogy a csődtörvény szubszidiáris jogszabályként a Polgári perrendtartásról szóló törvényre utal és nem az anyagi jogszabályokat előíró polgári törvénykönyvre. *Álláspontja szerint a Cstv. éppen azért került megalkotásra, mert a polgári jogi jogviszonyokban általánosan alkalmazandó jogszabálytól eltérő helyzetben az igényérvényesítés különös módjára nézve ad alkalmazandó jogszabályokat.*

Utalt továbbá arra is, hogy a perbeli időszakban hatályban volt pénzforgalomról szóló jogszabály helyett (2006. november 20-án) hatályba lépő, a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló 227/2006. Korm. rendelet 7.§-ának (2) bekezdése beépítette azt a rendelkezést, hogy a felszámolás alatt álló számlatulajdonos bankszámlája, ügyfélszámlája feletti rendelkezés a felszámolást elrendelő végzés közzétételét követő naptól csak a felszámolótól fogadható el. Ez a rendelkezés álláspontja szerint megerősíti hivatkozását és védekezését, mely szerint a jogalkotó szándéka a felszámolási eljárás körében arra irányult, hogy a felszámolás kezdő időpontjának napján a számlát vezető pénzügyi intézet saját követelésének beszedésére vonatkozó igényérvényesítési lehetősége még fennállt, az csupán a kezdő időpontot követő naptól változott meg.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és helytálló az abból levont jogi következtetése is. Indokaival a másodfokú bíróság egyetértett, ezért a döntést - a kamatmérték indokainak kiegészítésével - a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés kapcsán a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:

2006. május 15-én a pénzforgalomról, a pénzforgalmi szolgáltatásokról és az elektronikus fizetési eszközökről a 232/2001. (XII. 10.) Korm. rendelet volt hatályban. Ebből következően a később hatályba lépett 227/2006. (XI.20.) Kormány rendelet jelen ügyben nem alkalmazható. A hatályban volt kormányrendelet 7.§-a rendelkezett arról, hogy a hitelintézet a számlatulajdonos rendelkezése nélkül mely esetben terhelheti meg az adós nála vezetett számláját a pénzügyi szolgáltatási tevékenysége körében keletkezett követelése okán. A fenti törvényhely (1) bekezdése szerint „a hitelintézet a számlatulajdonos rendelkezése nélkül is megterhelheti az adós nála vezetett számláját a pénzügyi szolgáltatási tevékenysége körében keletkezett esedékes követelésével. A hitelintézet e jogát befektetési szolgáltatási tevékenysége körében az ügyfelével kötött megállapodás alapján gyakorolhatja. A 7.§ (2) bekezdése értelmében „a hitelintézet a beszámítási jogát a számlatulajdonos elleni csőd bejelentéséről, illetve a felszámolási eljárás elrendeléséről történő tudomásszerzéséig” gyakorolhatta.

A Cstv. 38.§ (3) bekezdése úgy rendelkezik: „a felszámolás kezdő időpontja (és nem napja) után a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni azzal, hogy a hitelező - a gazdálkodó szervezet által indított perben - a gazdálkodó szervezettel szemben a felszámolás kezdő időpontjában fennálló követelését beszámítási kifogásként érvényesítheti, feltéve, hogy a követelés jogosultja a felszámolás kezdő időpontjában is hitelező volt”.

Helyesen hangsúlyozta az alperes a fellebbezésében, hogy a csődtörvény a polgári jogi jogviszonyokban általánosan alkalmazandó jogszabálytól eltérően szabályozza a hitelezői igényérvényesítés módját, s az általános szabályok helyett a felszámolás

alá került adós vonatkozásában ez a speciális rendelkezés az alkalmazandó. A 2006. május 15-én hatályos csődtörvény a 27.§ (1) bekezdésében a felszámolás kezdő időpontját a felszámolást elrendelő végzés jogerőre emelkedésének napjában határozta meg. Egyetértett azonban a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság okfejtésével, mely szerint a felszámolás kezdő időpontja a jogerőre emelkedés napjának kezdete, ezért kell a jogerőt megelőző napra elkészítenie a gazdálkodó szervezet vezetőjének a tevékenységet záró mérleget (Cstv.31.§). Ettől - azaz a jogerő napjának kezdetétől - kezdve az adós vagyonával a Cstv.34. §-a alapján csak a felszámoló rendelkezhet.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az intézkedéskor még hatályban levő 232/2001. (XII. 10.) Kormányrendelet 7. § (2) bekezdésében foglalt „tudomásszerzésig” kitétel ütközik a magasabb szintű jogszabály (a csődeljárásról, a felszámolási eljárásról és a végelszámolásról szóló 1991. évi XLIX. törvény) idézett rendelkezésével, amely szerint a felszámolás kezdő időpontja után a gazdálkodó szervezet ellen a felszámolás körébe tartozó vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelést csak a felszámolási eljárás keretében lehet érvényesíteni.

Az irányadó tényállás szerint az alperes 2006. május 15-én a felek között korábban létrejött kölcsönszerződés alapján fennálló követelése fejében emelte le a felperes devizaszámlájáról az arra befolyt összegeket. Az alperes a számlatulajdonos felperes rendelkezése nélkül intézkedett eziránt. Ugyanakkor ezen a napon a felperessel szemben elrendelt felszámolás jogerőssé vált.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a fentiekben kifejtett jogszabályi összeütközés miatt az alperesi pénzintézet a 232/2001. (XII. 10.) Kormány rendelet felhatalmazása ellenére csak a felszámolás kezdő időpontjáig szedhette volna be az esedékes követelését. A felszámolás kezdő időpontjában a felperesnek az alperesnél vezetett bankszámláján található pénzüsszeget a felperesi felszámolási vagyonba tartozó pénznek kell tekintetni a többször módosított Cstv. 4.§ (1) bekezdése alapján, ebből következően ezekkel a devizaösszegekkel már csak a felszámoló rendelkezhetett. A felszámolási vagyonnal kapcsolatos pénzkövetelés közvetlen banki végrehajtását ugyanis a jogszabályok hierarchiájában magasabb szinten elhelyezkedő törvény, a többször módosított Cstv. 38.§-ának (3) bekezdése megtiltja, ezért az alperesnek a 2006. május 15-én történt beszédési intézkedése jogellenes volt.

Ez a törvényi értelmezés áll összhangban a többször módosított Cstv. 38.§-ának (1) bekezdésében foglalt azon rendelkezésével is, amely előírja a felszámolás körébe tartozó vagyonra vonatkozóan a felszámolás kezdő időpontjában az adós ellen folyamatban lévő - állami kényszer alkalmazásával folyó - végrehajtási eljárások haladéktalan megszüntetését is. Nyilvánvaló tehát, hogy a felszámolás kezdő időpontját, mint objektív időpontot követően a végrehajtás állami ellenőrzés nélküli egyszerűbb formáját jelentő közvetlen banki beszédessel, átutalással történő módja sem gyakorolható.

Az alperes által beszédett összegek visszafizetési kötelezettsége megállapítható, mivel a hivatkozott devizaösszegekhez az alperes a többször módosított Cstv. 4.§ (1) bekezdése, 34.§ (2) bekezdése, 36.§-a és 38.§ (1) és (3) bekezdésében meghatározott rendelkezések megsértése útján jogellenesen jutott hozzá. Az alperes a kölcsönszerződésből fennálló igényét a felszámolási eljárásban hitelezői igénybejelentéssel érvényesítheti, s egyúttal ebben a nem peres eljárásban élhet a Cstv. 38.§ (3) bekezdése utolsó fordulataiban meghatározott beszámítási jogával, amennyiben annak törvényi feltételei fennállnak.

Az elsőfokú bíróság a visszafizetendő devizaösszegek után járó törvényes kamat mértékét nem határozta meg, azt az indokolásában sem fejtette ki, ezért a döntésének indokait a másodfokú bíróság az alábbiakkal egészíti ki: A polgári jogviszonyokban az idegen pénznemben teljesítendő pénztartozás után fizetendő kamat mértéke - ha a felek másképp nem állapodnak meg - a Ptk. 232.§ (2) bekezdése, 301.§ (1) és (2) bekezdése, valamint 301/A.§ (2) bekezdése szerinti kamatmérték az alábbiak figyelembe vételével: A Magyar Nemzeti Bank (továbbiakban: MNB) által meghatározott jegybanki alapkamat a magyar gazdaság pénzügyi állapotát tükrözi, a forint kamatláb szorosan és kizárólag a magyar gazdasági viszonyok függvénye. A forint után fizetendő kamat mértékre ezért nem vonatkozhat más, idegen pénznem után fizetendő kamatra. Az MNB a magyar jegybank, csak a forintra nézve állapíthat meg jegybanki alapkamatot, így a Magyarországon irányadó jegybanki alapkamat kizárólag a forint, mint hazai pénznem után fizetendő kamat mértékére vonatkozhat. Mindez azonban nem azt jelenti, hogy a Ptk.-nak a kamat mértékét meghatározó rendelkezései nem adnak eligazítást az idegen pénznemben meghatározott kamatfizetési kötelezettségre. A Ptk. rendelkezéseit helyes jogértelmezés szerint akként kell figyelembe venni, hogy ha idegen pénznemben kell teljesíteni a kamatfizetési kötelezettséget, a Ptk. által használt „jegybanki alapkamat” kifejezés alatt nem a Magyar Nemzeti Bank által meghatározott jegybanki alapkamatot kell érteni, hanem annak az idegen pénznemre vonatkozó megfelelőjét. A 2000/35. EK. Irányelv rendelkezései 3. Cikkének (1) bekezdés d) pontja alapján a Ptk.-ban szereplő jegybanki alapkamat nem más, mint a Magyarország nemzeti központi bankja (MNB) által a forintra meghatározott referencia kamatláb. Következésképpen idegen pénznemben való kamatfizetési kötelezettség esetén a jegybanki alapkamat megfelelője az adott idegen pénznemet kibocsátó ország nemzeti központi bankja által meghatározott *referencia kamatláb*. Ha pedig a fizetést EUR-ban vagy az Európai Unió olyan tagállamában érvényes pénznemben kell teljesíteni, amely tagállam részt vesz a gazdasági és pénzügyi unió megteremtésének harmadik szakaszában, az európai központi bank által meghatározott úgynevezett *irányadó kamatláb*. A késedelmi kamat mértéke a gazdálkodó szervezetek között a Ptk. 301/A.§ (2) bekezdése folytán tehát a referencia kamatláb 7%-kal növelt összege. A referencia kamatláb mértékére a Magyar Nemzeti Banktól lehet a végrehajtás esetén tájékoztatást kérni.

Az alperes a másodfokú eljárás során pervesztes lett, ezért köteles viselni saját költségét és megfizetni a felperes költségét. A felperes jogi képviselőjének díját a Fővárosi Ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5)-(6) bekezdései

alapján - megállapodás csatolásának hiányában - mérlegeléssel állapította meg 600.000 Ft összegben, mely tartalmazza az általános forgalmi adót is.

Budapest, 2007. július 5.

Botka Lászlóné dr. s.k.
a tanács elnöke

dr. Volein Anna s.k.
s.k.
előadó bíró

dr. Csányi Terézia Katalin
bíró

A kiadmány hitelül: